

สารบัญ

บทที่	หน้า
1	บทนำ..... 1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา..... 1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย..... 7
	ขอบเขตของการวิจัย..... 7
	นิยามศัพท์เฉพาะ..... 9
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ..... 10
	กรอบแนวคิดในการวิจัย..... 10
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 13
	การบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา..... 13
	แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหาร..... 15
	แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการบริหาร..... 23
	สมรรถนะของครู..... 65
	แนวคิดเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551..... 89
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 134
3	วิธีดำเนินการวิจัย..... 141
	ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสมรรถนะการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ผู้เรียน ตามแนวทางของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) สำหรับครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา..... 141
	ขั้นตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการวัดและ ประเมินผลตามแนวทางของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การ มหาชน) ในโรงเรียนมัธยมศึกษา..... 146

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย (ต่อ).....141
	ขั้นตอนที่ 3 การประเมินรูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการวัดและ ประเมินผลตามแนวทางของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การ มหาชน) ในโรงเรียนมัธยมศึกษา.....151
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....157
	สัญลักษณ์ที่ใช้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....157
	ขั้นตอนการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....157
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....158
5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....206
	สรุปผลการวิจัย.....207
	อภิปรายผล.....208
	ข้อเสนอแนะ.....212
	บรรณานุกรม.....214
	ภาคผนวก.....225
	ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ.....226
	ภาคผนวก ข หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญ.....228
	ภาคผนวก ค รูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการวัดและประเมินผล ของครู ตามแนวทางของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การ มหาชน) ในโรงเรียนมัธยมศึกษา, คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้าง สมรรถนะการวัดและประเมินผลของครูตามแนวทางของสถาบันทดสอบ ทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ในโรงเรียนมัธยมศึกษา, (ตัวอย่าง) หลักสูตรฝึกอบรม.....244

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก (ต่อ).....	225
ภาคผนวก ง เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล.....	263
ภาคผนวก จ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	287
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	299

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

- 1 สมรรถนะที่ 1 การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน (Working Achievement Motivation) หมายถึง ความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานในหน้าที่ให้มีคุณภาพ ถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ โดยมีการวางแผน กำหนดเป้าหมาย ติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงาน และปรับปรุงพัฒนาประสิทธิภาพและผลงานอย่างต่อเนื่อง.....76
- 2 สมรรถนะที่ 2 การบริการที่ดี (Service Mind) หมายถึง ความตั้งใจและความเต็มใจ ในการให้บริการ และการปรับปรุงระบบบริการให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการ.....77
- 3 สมรรถนะที่ 3 การพัฒนาตนเอง (Self- Development) หมายถึง การศึกษาค้นคว้าหา ความรู้ ติดตามและแลกเปลี่ยนเรียนรู้องค์ความรู้ใหม่ๆ ทางวิชาการและวิชาชีพ มีการสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรม เพื่อพัฒนาตนเอง และพัฒนางาน.....78
- 4 สมรรถนะที่ 4 การทำงานเป็นทีม (Team Work) หมายถึง การให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือ สนับสนุนเสริมแรงให้กำลังใจแก่เพื่อนร่วมงาน การปรับตัวเข้ากับผู้อื่นหรือทีมงาน แสดงบทบาทการเป็นผู้นำหรือผู้ตามได้อย่างเหมาะสมในการทำงานร่วมกับผู้อื่น เพื่อสร้างและดำรงสัมพันธภาพของสมาชิก ตลอดจนเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษา ให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย.....79
- 5 สมรรถนะที่ 5 จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู (Teacher's Ethics and Integrity) หมายถึง การประพฤติปฏิบัติตนถูกต้องตามหลักคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณ วิชาชีพครู เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน และสังคม เพื่อสร้างความศรัทธาในวิชาชีพครู.....80
- 6 สมรรถนะที่ 1 การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ (Curriculum and Learning Management) หมายถึง ความสามารถในการสร้างและพัฒนาหลักสูตร การออกแบบการเรียนรู้อย่างสอดคล้อง และเป็นระบบจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ ใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยี และการวัด ประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด.....81

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง

หน้า

7	สมรรถนะที่ 2 การพัฒนาผู้เรียน (Student Development) หมายถึง ความสามารถในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม การพัฒนาทักษะชีวิต สุขภาพกาย และสุขภาพจิต ความเป็นประชาธิปไตย ความภูมิใจในความเป็นไทย การจัดระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ.....	83
8	สมรรถนะที่ 3 การบริหารจัดการชั้นเรียน (Classroom Management) หมายถึง การจัดบรรยากาศการเรียนรู้ การจัดทำข้อมูลสารสนเทศและเอกสารประจำชั้นเรียน/ประจำวิชา การกำกับดูแลชั้นเรียนรายชั้น/รายวิชา เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุขและความปลอดภัยของผู้เรียน.....	84
9	สมรรถนะที่ 4 การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน (Analysis & Synthesis & Classroom Research) หมายถึง ความสามารถในการทำความเข้าใจแยกประเด็น เป็นส่วนย่อย รวบรวม ประมวลหาข้อสรุปอย่างมีระบบและนำไปใช้ในการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งสามารถวิเคราะห์ห้องค์กรหรืองานในภาพรวมและดำเนินการแก้ปัญหา เพื่อพัฒนางานอย่างเป็นระบบ.....	85
10	สมรรถนะที่ 5 ภาวะผู้นำครู (Teacher Leadership) หมายถึง คุณลักษณะและพฤติกรรมของครูที่แสดงถึงความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ส่วนบุคคล และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนโดยปราศจากการใช้อิทธิพลของผู้บริหารสถานศึกษา ก่อให้เกิดพลังแห่งการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ.....	86
11	สมรรถนะที่ 6 การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ (Relationship & Collaborative-Building for Learning Management) หมายถึง การประสานความร่วมมือ สร้างความสัมพันธ์ที่ดี และเครือข่ายกับผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรอื่นๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อสนับสนุนส่งเสริมการจัดการเรียนรู้.....	88
12	แนวการให้ระดับผลการเรียน 8 ระดับและความหมายของแต่ละระดับ.....	121
13	ตัวอย่างเกณฑ์การประเมินแบบแยกประเด็น.....	126
14	ตัวอย่างเกณฑ์การประเมินแบบภาพรวมสำหรับประเมินการเขียนเรียงความ.....	127

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
15 ผลการทดสอบวัดสมรรถนะการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ผู้เรียนตามแนวทางของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในเขตภาคเหนือ.....	158
16 ผลการทดสอบวัดสมรรถนะการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ผู้เรียนตามแนวทางของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในเขตภาคเหนือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย.....	159
17 ผลการทดสอบวัดสมรรถนะการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ผู้เรียนตามแนวทางของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในเขตภาคเหนือ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์.....	160
18 ผลการทดสอบวัดสมรรถนะการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ผู้เรียนตามแนวทางของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในเขตภาคเหนือ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์.....	161
19 ผลการทดสอบวัดสมรรถนะการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ผู้เรียนตามแนวทางของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในเขตภาคเหนือ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม.....	162
20 ผลการทดสอบวัดสมรรถนะการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ผู้เรียนตามแนวทางของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในเขตภาคเหนือ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ และเทคโนโลยี.....	163

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
21 ผลการทดสอบวัดสมรรถนะการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ผู้เรียนตามแนวทางของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในเขตภาคเหนือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ.....	164
22 ผลการทดสอบวัดสมรรถนะการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ผู้เรียนตามแนวทางของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในเขตภาคเหนือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ.....	165
23 ผลการทดสอบวัดสมรรถนะการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ผู้เรียนตามแนวทางของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในเขตภาคเหนือ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา.....	166
24 ผลการทดสอบวัดสมรรถนะการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ผู้เรียนตามแนวทางของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในเขตภาคเหนือ ช่วงชั้นที่ 3 (มัธยมศึกษาปีที่ 1-3).....	167
25 ผลการทดสอบวัดสมรรถนะการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ผู้เรียนตามแนวทางของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในเขตภาคเหนือ ช่วงชั้นที่ 4 (มัธยมศึกษาปีที่ 4-6).....	168
26 ผลการทดสอบวัดสมรรถนะการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ผู้เรียนตามแนวทางของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในเขตภาคเหนือ ขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ.....	169

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
27 ผลการทดสอบวัดสมรรถนะการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ผู้เรียนตามแนวทางของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในเขตภาคเหนือ ขนาดกลาง.....	170
28 ผลการทดสอบวัดสมรรถนะการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ผู้เรียนตามแนวทางของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในเขตภาคเหนือ ขนาดเล็ก.....	171
29 ผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบโดยรวมของรูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการวัดและประเมินผลของครูตามแนวทางของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน.....	189
30 ผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบที่ 1 หลักการของรูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการวัดและประเมินผลของครูตามแนวทางของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน.....	190
31 ผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบที่ 2 จุดมุ่งหมายของรูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการวัดและประเมินผลของครูตามแนวทางของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน.....	191
32 ผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบที่ 3 กระบวนการของรูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการวัดและประเมินผลของครูตามแนวทางของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน.....	192

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง

หน้า

- 33 ผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบที่ 4 การประเมินผลของรูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการวัดและประเมินผลของครูตามแนวทางของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ในโรงเรียนมัธยมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน.....193
- 34 ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบและเนื้อหาส่วนหน้าและส่วนท้ายของรูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการวัดและประเมินผลของครูตามแนวทางของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน.....194
- 35 ผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการวัดและประเมินผลของครูตามแนวทางของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ในโรงเรียนมัธยมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน.....195
- 36 ผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบของหลักสูตรการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการวัดและประเมินผลของครูตามแนวทางของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ในโรงเรียนมัธยมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน.....197
- 37 ผลการประเมินความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการวัดและประเมินผลของครูตามแนวทางของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูหัวหน้าฝ่ายวัดและประเมินผลในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในเขตภาคเหนือ.....200

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง

หน้า

- 38 ผลการประเมินความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะ
การวัดและประเมินผลของครูตามแนวทางของสถาบันทดสอบทางการศึกษา
แห่งชาติ (องค์การมหาชน) ในโรงเรียนมัธยมศึกษาไปใช้ ตามความคิดเห็นของ
ผู้บริหารสถานศึกษาและครูหัวหน้าฝ่ายวัดและประเมินผลในโรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในเขตภาคเหนือ.....202
- 39 ผลการประเมินความถูกต้องครอบคลุมของรูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะ
การวัดและประเมินผลของครูตามแนวทางของสถาบันทดสอบทางการศึกษา
แห่งชาติ (องค์การมหาชน) ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร
สถานศึกษาและครูหัวหน้าฝ่ายวัดและประเมินผลในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในเขตภาคเหนือ.....204

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	12
2 รูปแบบกระบวนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เชิงกลยุทธ์ (SHRD Process).....	52
3 ระบบการฝึกอบรมและการพัฒนาตามแนวทางของเทรเซย์ (Tracey, W. R.).....	54
4 รูปแบบสภาวะวิกฤติ (The Critical Event Model = CEM).....	55
5 รูปแบบวงล้อการฝึกอบรม.....	56
6 สมรรถนะเป็นส่วนประกอบที่เกิดขึ้นมาจากความรู้ ทักษะ เจตคติ.....	66
7 กระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้.....	130
8 แผนภาพแสดงขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	156
9 รูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการวัดและประเมินผล.....	183